

POSTANOWIENIE

Dnia 28 maja 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z odwołania A. M., M. B. i małoletniej M. B. - reprezentowanej przez opiekuna J. S. B.

przeciwko Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z udziałem zainteresowanego J. B.

o rentę rodzinną,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 28 maja 2008 r.,

skargi kasacyjnej zainteresowanego J. B. od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 10 października 2007 r.,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

U z a s a d n i e

Wyrokiem z dnia 10 października 2007 r. Sąd Apelacyjny zmienił wyrok Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ł. z dnia 29 czerwca 2007 r. oraz poprzedzającą go decyzję Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział Regionalny w Z. z dnia 1 marca 2007 r. o tyle, że ustalił, iż renta rodzinna nie przysługuje J. B. z uwagi na fakt niespełnienia wszystkich przesłanek wynikających z art. 70 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.), zwanej dalej ustawą emerytalną.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku wnioskodawca zarzucił naruszenie prawa materialnego, przez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na „oczywistym naruszeniu przepisu art. 70 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 ustawy emerytalnej, polegające na przyjęciu przez Sąd drugiej instancji stanowiska, że: a) wystarczającym kryterium do stwierdzenia „nie pozostawania we wspólności małżeńskiej” jest to, że małżonkowie przez jakiś czas mieszkali osobno, tymczasem istnienie wspólności małżeńskiej należy oceniać na podstawie wszelkich okoliczności, w tym również należy ustalić, czy małżonkowie kiedykolwiek podejmowali próby doprowadzenia do orzeczenia rozwodu, czy separacji, czy składali wnioski o separację, pozwy o rozwód, bądź nawet alimenty, b) renta rodzinna nie powinna być przyznana wdowie (wdowcowi), który nie pozostawał na utrzymaniu zmarłego małżonka i jest w stanie zapewnić sobie środki utrzymania lub własne świadczenia rentowo-emerytalne, wynikające z długoletniego okresu zatrudnienia, tymczasem przyznanie renty rodzinnej jest niezależne od okoliczności, czy wdowa (wdowiec) pozostawał na utrzymaniu zmarłego małżonka, czy też nie, lecz wynika z samego faktu bycia wdową (wdowcem), który ukończył wiek 50 lat i pozostawał we wspólności małżeńskiej ze zmarłym małżonkiem do dnia jego śmierci.

Wskazując na powyższy zarzut wnioskodawca wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez oddalenie w całości wniesionej „nieformalnej” apelacji wnioskodawców i utrzymanie w mocy w całości wyroku Sądu Okręgowego w Ł.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniony został: 1) występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, polegającego na przesądzeniu, jakie kryteria należy stosować przy ustaleniu, czy małżonkowie pozostawali we wspólności małżeńskiej, jakie znaczenie przy ustaleniu, czy małżonkowie pozostawali we wspólności małżeńskiej, ma fakt nie podejmowania przez małżonków prób doprowadzenia do orzeczenia rozwodu, bądź separacji, to jest nieskładania wniosków o separację, pozwów o rozwód bądź alimenty, oraz czy w razie wątpliwości przesądzającą okolicznością ma być pozostawanie wdowy (wdowca) na utrzymaniu zmarłego małżonka; 2) potrzebą wykładni przepisów art. 70 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 ustawy emerytalnej, to jest: a) „przyjęciu jaką wykładnię powinno się stosować, czy

wykładnię językową, z której mogło by wynikać, że prawo do renty rodzinnej ma wdowa (wdowiec), który ukończył wiek 50 lat i do chwili śmierci zmarłego małżonka pozostawał z nim we wspólności małżeńskiej, czy też wykładnię celowościową, że oprócz spełnienia wymienionych przesłanek musi również pozostawać na utrzymaniu zmarłego małżonka”; b) „uznaniu, że jedną z okoliczności, które należy badać przy ustaleniu pozostawania we wspólności małżeńskiej jest ustalenie, czy przez małżonków były podejmowane próby doprowadzenia do orzeczenia rozwodu, bądź separacji, to jest nieskładania wniosków o separację, pozwów o rozwód bądź alimenty, a jeżeli nie, to należy ustalić dlaczego”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zagadnienie prawne jest to zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC z 2002 nr 1, poz. 11, z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP z 2004 nr 9, poz. 158 oraz z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda z 2004 7-8, poz. 51). Ponadto rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów. Natomiast odwołanie się do przesłanki istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które

należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151 i z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, niepublikowane).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej skargi kasacyjnej należy stwierdzić, że uzasadnienie wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania nie wskazuje na jakiegokolwiek przepisy prawa, w związku z którymi zostało sformułowane przedstawione w nim zagadnienie. Natomiast wykładnia art. 70 ust. 1 i 2 i ust. 3 ustawy emerytalnej została dokonana w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2006 r., której nadano moc zasady prawnej (OSNP 2007 nr 9-10, poz. 138). W uchwale tej Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że „warunkiem nabycia prawa do renty rodzinnej przez wdowę (wdowca) jest, poza spełnieniem przesłanek określonych w art. 70 ust. 1 i 2 ustawy, pozostawanie przez małżonków do dnia śmierci jednego z nich w stanie faktycznej wspólności małżeńskiej (art. 70 ust. 3 ustawy). Ciężar dowodu niepozostawiania w tej wspólności spoczywa na organie rentowym”. Oznacza to między innymi, że pozostawanie we wspólności małżeńskiej należy do sfery faktu, a nie prawa. Z ustalonego w sprawie stanu faktycznego wynika, że skarżący nie pozostawał ze zmarłą żoną we wspólności małżeńskiej i ustalenia tego nie kwestionuje poprzez powołanie zarzutów naruszenia przepisów postępowania mogącego mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Zarzut obrazy prawa materialnego bez wzruszenia wiążących ustaleń Sądu drugiej instancji nie może wpłynąć na rozstrzygnięcie sprawy i również z tego względu powołanie się na potrzebę wykładni art. 70 ust. 1 i 3 ustawy emerytalnej w zakresie wskazanym przez skarżącego nie może mieć znaczenia dla wyniku sprawy.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.